

A ZABHEGYEZŐ (VAGY ROZSBAN A FOGÓ?) MAGYAR FORDÍTÁS AIRÓL

Szerző: **VÖRÖS Eszter**, VI. évfolyam (voroseszteer@gmail.com)

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék, Pécs

A dolgozat középpontjában J. D. Salinger *The Catcher in the Rye* című műve, annak magyar fordításai állnak.

A regény első kiadását számos kritika érte (például a nyelvezete vagy a főhős jelleme miatt) az Amerikai Egyesült Államokban, mely ellenvetések több mint tíz évvel később az első magyar fordítással együtt megjelentek Magyarországon is. Gyepes Judit 1964-es munkája kapcsán kialakult az ún. *Zabhegyező*-vita, amely azonban túllépett az eredeti mű nyelvezetének és tartalmának kritizálásán, és sokkal inkább a magyar változatra jellemző problémákra és hiányosságokra helyezte át a hangsúlyt.

Több mint fél évszázaddal később a vita ismét aktuálissá vált, 2015-ben ugyanis egy újabb, a korábitól gyökeresen eltérő magyar fordítás látott napvilágot. Barna Imre a *Zabhegyező* címet lecserélte a *Rozsban a fogóra*, és a mai fiatalsághoz közelebb álló szleng működtetésére, valamint a korábbi hibák kijavítására, felülírására tett kísérletet.

A dolgozat elsőként a *The Catcher in the Rye* megjelenésének körülményeit és irodalmi jelentőségét tárgyalja röviden. Ezt követően Gyepes Judit és Barna Imre fordításának elemzésére törekszik, melyben az írásmű kitér a címválasztásra és a nyelvhasználatra, valamint az 1964-ben és a 2015-ben megjelent művek közötti egyéb lényeges különbségekre.

Az írás célja, hogy ne merüljön ki pusztán a kultikus regény magyar fordításainak vizsgálatában, hanem hogy rávilágítson Salinger művének különböző interpretációs lehetőségeire is.

Kulcszavak: Salinger, *The Catcher in the Rye*, *Zabhegyező*, fordítástudomány

ABOUT THE HUNGARIAN TRANSLATIONS OF *THE CATCHER IN THE RYE*

Author: **Eszter VÖRÖS**, fourth-year student (voroseszteer@gmail.com)

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Department of Modern Literature and Literary Theory, Pécs

At the centre of the paper stand *The Catcher in the Rye*, written by J. D. Salinger, and the work's Hungarian translations.

The first edition of the novel was strongly criticised (because of the slang language or the main character's personality) in The United States of America and the objections also appeared with the first Hungarian translation in Hungary. When the

novel was published with the translation of Judit Gyepes in 1964, the so-called “Zabhegyező-discussion” came into being as well. The argument also criticised the language and the content of the original work but it placed much more emphasis on the problems and the imperfections of the Hungarian version.

Nowadays the discussion is relevant again because a new, totally different translation was born in 2015. Imre Barna has changed the Hungarian title of the novel and tried to use modern language and also corrected the previous errors.

On the one hand, the paper deals with the circumstances of the edition of *The Catcher in the Rye* and the literary importance. On the other hand, it tries to analyse the important differences between the translations by Judit Gyepes (1964) and Imre Barna (2015).

The aim of the paper is more than just to examine the Hungarian translations of the cult novel because it would also like to consider the various ways of interpreting Salinger’s work.

Keywords: Salinger, *The Catcher in the Rye*, *Zabhegyező*, translation studies